

פרטיכל מישיבת ועדת הכספים ח.א.
מיום 23.8.49

היו"ר ד.צ. פנקס

חברי הועדה הנזכרים:

- א. בן-אליעזר
- פ. נפתלי
- י. רוקח
- ד"ר א. גרנות
- א.מ. גניחובסקי
- י. אפרתי
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- ה. פרומקין
- ד"ר י. בדר
- מ. בן-עמי
- ב. רפסוד

מסעם האוצר:

- ד. הורביץ
- ד"ר ברנמן
- מר רונן
- מר זגני
- ד"ר פפרת
- מר עקביא

מסעם משרד המשפטים:

ד"ר קיציןגר

הישיבה נפתחה בשעה 10.00.

על סדר היום: 1. מט קליטה

2. ארנונה

1. מט קליטה.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

בישיבה הקודמת הציע מר פ. נפתלי הצעה. מבקש
את מר נפתלי לחזור על הצעהו.

פ. נפתלי:
=====

ההצעה היא חוק מיוחד למט קליטה לשנת הכספים
50 - 49. המט יחושב על בסיס מט הכנסה, וגם
גבייתו תעשה על בסיס מט הכנסה.

על 300 הל"י הראשונות החייבות במט הכנסה

קב

ישלמו 3%, על 300 ל"י השניות - 4%; על כל

סכומים יוחד גדולים מ-600 ל"י ישלמו 5%.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

ההצעה היא שמש קליטה יוטל על ידי חוק מיוחד שתקפו עלשנת הכספים 1949-1950, ויהיה מחושב על יסוד הכנסת האדם. כל ההכנסה תחייב במס, אחרי כל הנכיונות שאדם זכאי להם, מ-300 לירות הראשונות, מהשלב מאות הבאות 4%, ומכל סכום נוסף 5%. שואל אם מס זה יתן שני מליון לירות כפי שרשום בחקציב. יתכן שזה אפשרי, כי אין עדיין המונה ברורה על מס הכנסה אחרי השנויים שחלו והחשבונות המשוערי חשב שאם המס הזה אפשר לחלק לשנים, להפיל אותו גם בסכום שווה לכל נפש, ונוסף לזה חלק מספים של ההכנסה, אולם כיון שראה התנגדות להצעתו בל אוחה, אם כי בדין העברי יש מקרים ואפשרות שמש מסוים מוטל חציו על פי נפשות וחציו על פי הממון. סבור שיגיע היום ויטילו אף/אמסים אחדים בצורה כזאת.

י. רוקח:
=====

לפי ההצעה ישלם אדם על 300 לירות הראשונות 9 לירות, על 300 אף/א לירות השניות 12 לירות, ועל 300 הלירות הנוספות 15 לירות וכן לאוקטו אינו סבור שדבר זה יכנס לחקפו כראשון לאמס יש צורך לאנשים ששלמו מאפריל אחרונה. זה יכביד מאד. אלה המקבלים שכר יצטרכו לשלם סכום גדול חוץ חצי שנה, מה שיבטל אם הורדת האינדקס. יש לא מעט אנשים בדרגה השניה, ואי לקחה מהם בחזרה את מה שניתן להם. מבין הגדלה של מס הכנסה. בשנה הבאה בין כך יגדיל את מס ההכנסה. בעד קליטה; ת"א קולטת יותר מאשר כל מקום אחר. מציע לקשור את המאמץ לקליטה את המלוה, ולקדוא למלוה זה"מס הגנה לקליטה. בצורה כזאת יוכלו להגיע לסכום יוחד גדול מאשר שני המליון. אשר גם הם מפורעמים.

באופן אלטרנטיבי, במקרה שלא יסכימו לקרא לזה מס קליטה והגנה, מציע לצדף לכל אגרת של מלוח סכום פרופורציונלי לאגרת. תעשה פעולה עממית מאד. מציע להוסיף 10% לאגרת, וקובע שזה יהיה הרבה יותר ריאלי ובטוח מאשר לעשות רביזיה של כל החשבונות, ולעשות אותם מאוקטובר.

ד"ר א. גרנות:

=====

אינו סבור שהפתרון למס הקליטה הוא אחר מאשר מסגרת זו שהוצעה הבקר. איננו מאמין בעניין המלוה, מטעם פשוט, שמלוה צריך להחזיר. בצדו כזאת מעמיסים שוב את הסכום על המדינה. יודע את המעמסה של החובות, ויודע שענין המלוות אינו מטפיק לכסות תקציבים שאותם הוא מ'ועד כבר לכסות.

אשר למס גולגולה, סבור שהוא לא יחן את הסכום הדרוש. נוסף לזאת הוא לא יהיה צודק, כי במשפחות אשר להן ילדים רבים, דוקא המשפחות הלא עשירות, יצטרכו לשלם סכומים עצומים. אם אגם הוטל מס הגלגלה על כל משלם מס, הסכום הדרוש בודאי ובודאי שלא יתקבל. אז יצטרכו להטיל מס יותר גבוה, והמסקנה שוב תהיה כמו קודם.

מס ההכנסה עולך וגדל, ואנשים מפחדים מזה. חפשו צורה של מס מיוחד וחד פעמי, הקשור עם המצב, ואשר יש לו הצדקה מוסרית. החשבב יהיה על בסיס מס הכנסה. מה שלא הובא לידי במוי בצורה מספקת הוא שזה יהיה מס לשנה אחת. יש להקפיד להדגיש שהחוק הוא כללי וחד פעמי.

היו"ר ד.צ. פנקס:

=====

איננו חושב שאפשר להוסיף למלווה. אי אפשר לר וס סכום כזה בחקציב, כל זמן שאין חוק מלוה ואין אפשרות המלוה. הסכום שיחקבל ילך בעקר לקליטה, קליטה קונסרוקטיבית, הקמת דירות, סידור השקעות והשקאות וכו'. ההצעה

היא לחוקק חוק מס קליטה לשנת התקציב 1949/50. בעד

ההצעה. מסכים להבלטה בחוק שחוק זה הוא לשנה אחת, ומשום זה מקבל את ההצעה שזה יהיה חוק מיוחד. משלמי המס יצטרכו להחזיר חלק מהנכודים וההקלות שקבלו. לעומת זאת, דוקא אצל האנשים הסובלים מהורדת נקודת ההקפאה, ההכבדה תהיה נכרת יותר. מציע רביזיה על שאלת נקודת ההקפאה. יש למצוא דרך בכדי שלא/ל לשלוח אחד של משלמי המסים לא חתיה הכבדה כפולה, גם הטלת מס נוסף וגם ע"י הורדת נקודת ההקפאה. יש להיות צודקים כלפי כולם.

ד"ר י. בדר:
=====

מתנגד להצעה של החוק הזה בוועדת הכספים, כל עוד לא הובאה ההצעה לפני הכנסה, ולא היה עליה דיון כללי. הופכם לזה שכל ההצעות ששר האוצר הביא לפני הכנסה ביחד עם התקציב, וגם כל ההצעות שהזכיר אותם בנאומו, יכללו בחוכן של אותו ויכוח כללי. על הצעת החוק הזה לא היה אפילו דמו דק בנאומו של שר האוצר, ואין ~~על/ל~~ שום ~~א/ל~~ מאמץ של דמיון אשר יוכל להביא לכך שאשר יהיה לחשוב שהצעה זו, אשר לא היתה ידועה לאיזה שהוא מציע באופן פרטי, היתה חוכן של הויכוח ההוא. שומר לעצמו את הזכות, להשתמש בכל האמצעים כדי לשמור על חוקיות עניני הכנסה בענין זה. לעצם הענין. ההצעה עושה רשם קשה מאד. איננו סבור שאפשר להביא סוציאליזם ~~א/ל~~ למדינת דורנו אנו. איננו סבור שיש לנו סוציאליזם בדרך מה שדרוש למדינה זה מידה של תחוקה פרוגרסיבית ודמוקראטיה. למרות זה, רואה כל הזמן להטיל משא יותר ויותר גדול על שכבות העם הרחבות. הנמוק הוא בזה שהמחוקקים חושבים שאי אפשר להוציא את הסכומים הדרושים למשטר

מן הצמרת הקפיטליסטית, מטבה פשוטה, שהצמרת הזאת מצומצמת מאד. אם כן הדבר, החוצאות ~~אל~~ הכלכליות שהיה צריך להוציא מהמצב הן לגמרי אחרות. יוצרים שיטה מונופוליסטית, עוינת לכל מחתרה מבחוץ; משחררים ממסים חלק רב של הכלכלה תחת מסדה של קואופרטיבים. קורא למס זה בשם "מס הגבלת פרוגרסייה במס הכנסה. ברור ששיטה זו תקטין את הבדלי המס מנקודת מבט מס פרוגרסיבי בין השכבות העממיות לבין ~~העליון~~ השכבות המשלמות מס גבוה, לא דרך הקלות להשקעות מחו"ל אלא בדרך של משא נוסף ומיותר לשכבות העט. מוצא לפחוץ להזהיר את חברי הועדה.

ג. רפפורד:
=====

צודק ביותר הוא מס ההכנסה. ישנו ויכוח יסודי לגבי מדיניות משק משק המסים של המדינה. אינו סבור שזה ענין של המלווה. כששם האוצר דבר ~~על~~ על הכנסה לשאלות הבטחון, בנה בעיקר על המלווה. כל הכסף שיוכל להכנס ממהמלווה הוא קודש לעניינים אלה. חושב שההצעה שהוצעה היא בלתי מוצדקת ובלתי אפשרית. הכסף שנוחנים לפועל בקשר עם האינדקס - שתי ליי ורבע - נלקח ממנו כבר ע"י מסי העקיפין בצורותיהם השונות, כגון מסי מותרות, מסים על סיגרות וכ"ו. מציע להטיל את המס הזה על מס ההכנסה בצורה פרוגרסיבית. אולי יהיה חלק מסוים שישלם הרבה, אם הוא משתכר הרבה. אינו מציע להטיל על כולם את אותו האחוז; צריכה להיות פרוגרסייה מסוימת.

ה. פרומקין:
=====

שני מליון אלה יחסרו למדינה, והתקציב לא יהיה מאוזן. יש לזכור כי יש לנו השנה עליה גדולה של רבע מליון יהודים. בשיטה הפשטנית המוצעת היא הטובה ביותר לשעת

אפשרות אחרת לקבל את הסכום. ענין התוספת למלוח איננו מחקבל על הדעת.

מ. בן-עמי
=====

מתנגד להצעה לזקוף את מס הקליטה על מלוח בדרך של מלוח או תוספת חרומה. אינו מוצא חסרון בזה שאדם המרויח 900 ל"י, ומשוחזר מס מ-600 ל"י בערך, ישלם 3/4 ל"י לחדש. עלינו להרגיש את כאב העולים שטרם מצאו מנוח לנפשם מבחינות רבות. אין ברירה אלא לקבל את המס הזה, אשר גם בו יש בעצם דירוג, כי אנשים המרויחים יותר מ-900 ל"י, משלמים יותר. התשלום יותר כבד במדה שמרויחים יותר, עד 2000 ל"י. לגבי אותם בעלי ההכנסות הגדולות, משלמים את המס בצורה נכרת. היחה ירידה נכרח ביוקר החיים, שהצדיקה את ה-2 1/4 ל"י. מצטרף להצעה, אלא שיש לבדוק ולהרגיש שמס זה הוא לשנה אחת. לשנה אחת לגבי אלה שהם בעלי הכנסות בינוניות, אם תהיינה הכבדות גדולות, יש לבדוק את נקודת ההקפאה.

פ. נפתלי:
=====

בחקציב כתוב שני מליון ל"י מס קליטה, בלי פירוש מהו מס הקליטה, כי בזמן הצעת החקציב זה לא היה ברור, והיחה מחשבה לקשור את מס הקליטה עם שכר דירה, כלומר לא לחוג קטן ומסוים, אלא לחוג רחב. אח"כ הוברר שאי אפשר כרגע להגשים את השמה המסובכת הזאת, ועל כן באו הצעות לעשות זאת בצורה אחרת, וזה מותר. אם רוצים לקבל הכנסה ע"י מס, אי אפשר לקשר את זה עם המלוח. בענין זה תומך בדברי ב. רפטור. ישנו חלק שני של החקציב, והוא חלק גדול מאד, שאין לו כיסוי ע"י מסים, והוא כולו מכוסה ע"י המלוח. כל כספי המלוח צריכים להיות מוקדשים לחלק זה של החקציב. הקשר בין המלוח ובין מס מיוחד, כמו שהציע י. רוקח, הוא בלתי צודק, ובלתי אפשרי, כי המלוות אינם מלוות חובה. יצא שרק מי שקונה את המלוח, צריך לשלם מס.

מט

כל תוספת של מס הפנסיה באיזה צורה שהיא, היא עניין קשה מאד. אולם בשטח ההוצאות האלה הקשורות לקליטה, יש לאמר לכל החושבים שאין ברירה, ועליהם לקבל על עצמם עומס נוסף כדי לא להפקיר את הדברים החשובים ביותר הקשורים עם העליה, ושכולם רוצים בהם במדה שזה אפשרי לעשות דירוג אחר, אולם מפקפק אם ע"י כך אפשר יהיה להגיע ל-2 מליון. אי אפשר למשל להוסיף 20% לדרגה של 75, כי זה אינו מעשי. יש גבול למעלה, ואין ברירה אלא להעמיס חלק מן המעמסה על השכבות הבינוניות. לשכבות הנמוכות ביותר יש הנאה מן השחרור המוגדל במס הכנסה.

בקשר לגביה, חושב שי. רוקח צודק בזה שאומר שהגביה לא תהיה שלמה בשנה זו בקשר למקבלי שכר. זה קורה כך לעתים קרובות בקשר למסים, וחלק מהמס, על בסיס של שנה זו, ייגבה בשנה הבאה.

אי אפשר לנכות את המס הזה ממס הכנסה, כי אם ייעשו זאת, ישלמו את המס רק אלה המשלמים מס יותר גבוה. יש לדאוג לכך בנסוח החוק. אמנם המעמסה הכבדה ביותר תהיה על השכבה הראשונה המשלמת מס, אולם יש להביא בחשבון כי שכבה זו נהנתה יותר מאחרות מהגדלה השחרוריים ממס הכנסה.

הצעתו של י. רוקח אינה באה בחשבון כי גם המלוות אינם מאזנים את ההקציב הכסחון. אשר למס הגולגולת, טוען שלזה מוכרחה להיות התנגדות חזקה, מאותם הסעמים שהזכיר ד"ר בדר. נוצרה הקטנת פרוגרסיביות ידועה ע"י המס המוצע אולם אי אפשר להגדיל אותה במדה כזו, כמו ע"י מס גולגולת. מסביר שישרו מס פרוגרסיבי, ומס רגרסיבי, ומס הגולגולת הוא רגרסיבי.

ד. הורביץ:

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

מבקש את חברי האופוזיציה לא לעשות
אובסטרקציות למהלך העבודה. יש לקצר, וגם
אופוזיציה צריכה להיות מעוניינת בעבודה
ולעזור.

י. רוקח:
=====

במדינות אחרות דנים על מס מקרקעים במשך שנים.
הועדה קובעת את גודלם של אנשים רבים,
האופוזיציה הייתה לויאלית כל הזמן, ועזרה
למהלך העבודה כמיטב יכולתה. אילו הייתה רוצה
האופוזיציה לעכב בעד העבודה ולעשות אובסטרק-
ציות, לא הייתה/מספיקה לעשות את מה שעשתה.
לגבי הפרוצדורה מצטרף לד"ר בדר. שר האוצר
הביא תקציב, ואמר שיטיל מס קליטה ע"י שכר
דירה. היו וכוחים רבים בכל הסיעות ובכל
החוגים, גם בחוגים של בעלי בחים, בקשר לענין
ז. מתנגד בכל חוקף להכנסת מס חד-פעמי
לתקציב הרגיל. היה רוצה לראות מס קליטה של
5 מליון, ומצד שני מה עושים עם 5 מליון אלה,
ולא להשתמש במס זה לשם איזון בתקציב. מס זה
הוא חד פעמי, ואין לו חלק באיזון התקציב.
יש להראות את הפירוס. מציע להוציא את המס
הזה מן התקציב הרגיל ולהעביר אותו לתקציב
הבלתי רגיל. אחרת יהיה צורך להכין לשנה
הבאה 2 מליון ל"י בכדי לאון תקציב של 2 מליון.
בהצעת התקציב שהכין מתאזן התקציב גם בלע
סכום זה. אפשר להגדיל את מס ההכנסה; מתפלא
על כך שאין מטילים את המס על חברות. מציע
לדון על התקציב הזה לאחר שהועדה חבדוק אם יש
הצעות לאיזון התקציב בלעדיו.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

יו"ר הכנסת אמר בזמנו, בהסכמת כל חברי הועדה,
שדנים, לפי החלטת ועדת המספיקים, במשך 30 שעות
על התקציב, ועל כל החוקים המונחים לפני-המספיקים
הועדה, ושעוד יובאו ע"י הממשלה. סבור שהועדה
יצאה ידי חובת קריאה ראשונה ע"י זה.

ד"ר ברור
=====

פוחה באופן חריף ביותר נגד אי הלויאליות
שרואה בדברי היו"ר על האובדטרוקציה
שהאופוזיציה עושה. כל הועדה יכולה להעיד על
כך שהאופוזיציה משחפת פעולה באופן מעשי
מאד, ואם יש איזו שהיא טבה לדחיה, חרי זה
בגלל העובדה שהצעות חוקים שונות סרם
נחקבלו או שנתקבלו באיחור ע"י הועדה, ובוזה
אין האופוזיציה אשמה.

הועדה הסכימה לדון בוכוח הכללי על כל החוקים
אשר היו בפניה ויובאו בפניה במשך הוכוח בתור
פרינציפ אפילו, ושר האוצר ספר לועדה על עצם
ההצעות. אולם בלתי הגיוני לטעון שהועדה
הסכימה לדון על חוקים שלא ידעה על קיומם
ושהובאו בפניה ^{מספר} שבועות אחרי גמר הוכוח
בכנסת.

חברי הכנסת רשאים להחליט אם לדון או לא
לדון. מוכן להצביע, אם ד"ר ברור יציע באופן
פורמלי לא לדון בחוק, או אם י. רוקח יבקש
להצביע שעל מס קליטה ידונו אחרי סיום הדיון
בחקציב הרגיל.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

הועדה דחתה את הצעת ד"ר ברור לדחות את הדיון
בחוק.

הצבעות:
:8488
=====

הועדה דחתה את הצעת י. רוקח לדון על מס
קליטה אחרי סיום הדיון בתקציב הרגיל.

יש להגיד באופן ברור שמס קליטה יהיה מס
קליטה, ויובלט לעולם כולו שזהו מס קליטה.
על כל אחד ואחד לדעת שמס זה אינו קשור עם
האינדקס או עם איוון החקציב, אלא רק עם
קליטת העליה. חמס יכל להיות פרוגרסיבי.
יש להבליט את הדבר בצורה כזאת שכל בית
בישראל ידבר על המס הזה, אולם לא בקשר עם
תוצאה והכנסה בתוך החקציב. גם בגבייתו, צרין
חמס להשאר קודש לקליטה, ויש להבליט זאת.

א. הרצפלד:
=====

י. רוקח
=====

מציע שהכנסת והוצאה של מט קליטה יבטיעו בנפרד
מהתקציב הרגיל.

היו"ר ד.צ. פנקס:

מעיד שאותם שני המליונים המופיעים בתקציב של
מט קליטה בהכנסה, מופיעים בסכום זה בסעיף
הוצאות לקליטה. אפשר להבליט את העובדה הזאת
בזמן הצבעה בכנסת, אולם אי אפשר לכתוב זאת.

א. הרצפלד:
=====

מציע לא להצביע את הצעת י. רוקח, אלא למסור
לאוצר שיש מקום להבלטה. בעד הצבעת עצם הענין,
ואישור, בדרך של הכנסה.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

מציע להצביע את הצעת י. רוקח אחרי גמר הדיון
במס זה, כי י. רוקח עומד על הצעתו.

ד"ר א. גרנות:
=====

מציע לשמוע את דברי שר האוצר בענין זה.

ד. הורביץ:
=====

הצעתו של פ. נפחלי אינה חדשה, והאוצר תומך בה.
אשר להבלטה, הוקדש לזה חוק מיוחד. ברור שכספים
אלה יהיו מוקדשים רק לעליה. ההכנסה המקווה
ממט הקליטה לא תכסה את הסכום הדרוש לקליטה, כי
הסכום שיחקבל יהיה במדה נכרה פחות משני מליון,
ולא יכסה את ההוצאה. אין התנגדות אם הועדה תחליט
לכתוב שהכנסות מסעיף זה תלכנה רק לעליה, כי זה
מובן מעצמו.

ד"ר י. בדר:
=====

שואל אם פירושם של דברי מר הורביץ הוא שהכנסות
ממס זה יצאו מ"קונסולידטיס פנדי", כלומר מהקופה
הכללית של הממשלה.

מקבל חשובה שלילית; הסכומים לא ילכו לקופה
מיוחדת, אלא בחסבר לחוק יוגד שהכנסות ממס זה
תלכנה רק לעליה.

קובע שאם המס לא ילך לקופה מיוחדת, הסענה שהכסף
ילך רק לעליה אין לה ערך.

מ. בן-עמי:
=====

בהוצאה יש חוק מיוחד אשר מאפשר העברה מסעיף לסעיף
כדי להבטיח ששני מליון יוצאו רק לקליטה, מציע

לחללים שמסעיף זה אסור להעביר סכומים לשום סעיף אחר.

היו"ר ד.צ. פנקס:

=====

מוסכם שתנתן הוראה לאלה שהרשות בידם להעביר מסעיף לסעיף, לא להעביר מסעיף של מט קליטה.

א.מ. גניחובסקי:

=====

מציע להצביע את הצעת י. רוקח. אחרי החקציב השוטף יהיה גרעון של שני מליון ל"י ויהיה סעיף מיוחד של מט קליטה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

=====

בספר הכחול ישנו קו המסכם את ההכנסות ב-34 מליון ל"י. נקודה 13 היא מט קליטה. נקודה 14 היא אחרי הסכום, והיא מט ארנונה לבטוח נזקי מלחמה. מציע להעלות את הקו לפני נקודה 13. אין הצדקה לקו זה לגבי ארנונה, כי הארנונה מופיעה בהכנסה של שלשה מליון, והוצאה של שני מליון, ארבע מאות אלף ל"י. העודף נמצא בהוצאה של החקציב, ומשמש לבטוח בתקציב הרגיל. שואל את י. רוקח, אם הוא מסכים להעלאת הקו, אשר חקבע שאל סעיף זה לא יחולו חוקי העברה מסעיף לסעיף.

י. רוקח:

=====

את הספר קוראים 25 חברי הועדה. מעונייף שהתושבים יראו את הדבר. מתנגד להכנסת הסעיף הזה בתקציב הרגיל, גם בהכנסה וגם בהוצאה, כדי שלא תהיה יכולת להתחרט ולהעביר מסעיף לסעיף.

מר שג"י:

=====

מעיר שלפי החוקים הקיימים אפשר להעביר רק מסעיף לפי משנה לסעיף משנה, אולם לא מסעיף לסעיף.

הצבעות:

=====

הועדה דחתה את הצעת י. רוקח לכתוב: "היות והמס הזה הוא חד פעמי, מאומכוון לכסות הוצאות מיוחדות של קליטה, מעבירים את הסעיף הזה משני צדדיו של הכנסה והוצאה לתקציב-לחי רגיל." מר י. רוקח שומר לעצמו זכות הסתייגות.

הועדה דחתה את הצעת ד"ר י. בדר לבודד את הכספים

ממקור זה של מס קליטה בקרן מיוחדת, אשר לא יצאו ממנה כספים לצרכים אחרים, אפילו לא לצרכים היווניים.

ד"ר בדר שומר לעצמו זכות הסתייגות. הוחלט שיהיה הסבר בענין זה משר האוצר, ושתייה הצהרה בכנסת מצדו, וועדת הכספים חשמוד עליה שכסף זה לא ילך לעצמים אחרים.

יצבאע בעד הצעה מר נפתלי, או נצדה, בהנחה שישמור לעצמו את הזכות להצעה נוספת בקשר לנקודה ההקפאה. מוצא בהצעה אשר רצה להציע, ושלא הצע, יותר פרופורציונליות.

מצטרף לדברי היו"ר.

רוצה שיהיה מודגש וברור בחוק שמס זה הוא כללי וחד פעמי. בתנאי זה יצביע בעד ההצעה.

הועדה קבלה את הצעה פ. נפתלי.

האוצר מחבקש להכין עד כמה שאפשר יותר מהר אח נסוח החוק של מס קליטה בהתאם לדברים שנאמרו בוועדה, ובהתאם לדברים שבוסאו ע"י ד"ר גרנות, ^{נטף} /אלדברים הכתובים בהצעה פ. נפתלי.

ב. רפסור שומר לעצמו זכות הסתייגות בדבר שנויים בדרגות.

ד"ר בדר קובע שבזמן הדיון שהוא סבור שיחקי על החוק, יהיה זמן להסתייגות.

* * *

היו"ר ד.צ. פוקס:
=====

מ. בן-עמי:
=====

ד"ר א. גרנות:
=====

סכום:
=====

2. ארנונה.

לפני הדיון על ארנונה מודיע שאבד נוסחה ביחד עם ד"ר פורח בקשר למקרקעים, ויביא אותה אחת"צ.

י. רוקח:
=====

יסודות חוק הארנונה מוכרים לחברי הועדה

ד"ר בדגמן:
=====

בחדו בשם מיוחד, כדי שיהיה ברור לכל אחד שהמדובר הוא לא על מס, כי אם אך ורק על חלוקת הנוזקים, או חלק מהנוזקים שנגרמו בזמן המלחמה, בין בעלי הרכוש. היחה קרן הדדית לבטוח, אשר עשחה הרבה. אולם זו היחה קרן של מתנדבים ולא היה חוק שתמך בה. ההצעה היא לנכות מהמעמסה את החשלומים שנעשו ע"י בעלי הרכוש לקרן הדדית. אלה שכבר שלמו לא ישלמו פעמיים, ואלה שלא שלמו ישלמו יותר. אמנם החוק מובא שנה לאחר המלחמה, אולם באמצעות הגישו הצעת חוק דומה 5 שנים לאחר המלחמה. הנוק ברכוש היה יותר גבוה מהנוק בצירוד ומלאי.

העיקרון הראשון יהיה ללכת לפי הבטוח של נזקי מלחמה, אשר הממשלה המנדטורית הטילה בזמנו. הקושי הראשון הוא לקבוע מה הנוזקים. יש לקחת בחשבון את הנוזקים אשר נגרמו ע"י הפצצות האויב וכו'.

ההצעה היא להטיל את המס על ארבעה סוגים: בתים ובניינים; על פל קרקעות בלתי בנויים (ולזה יש התנגדות); על מלאי וצירוד לבי"ח; על מלאי של בי"מ"ס. מוציאים מן הכלל דהווס פרטי, אם כי גם לאלה יש לשלם פצויים. אולם לא יכניסו את הסוג הזה לבטוח. יש לעשות הקלה על מספר בניינים עירוניים אשר בהם ההכנסה היא קבועה ונמוכה בהתאם לחוק ההגנה על הדייר. ההצעה היא לחת את ההקלה ע"י שינוי ההערכה. יש להבריל בין בנייני אשר נבנו לפני 1940 ובין אלה שנבנו אח"כ. אלה שנבנו לפני 1940, אין לקחת בחשבון את ערכם המלא אלא רק חלק. יהיה צורך לעשות סדור פיוחד בקשר למפעלים בעלי חועלח צבורית, כגון מפעל החשמל והמים. שם לא יכול להכריע ערך ההשקעה, ויש למצוא מפתח אחר בכדי להטיל את המעמסה המוצדקת על מפעלים כאלה. מבקש להרשות לאוצר להשאיר את שאלת המפעלים האלה מחוץ לחוק, ולעשות את זה לתקנה.

כתב בהצעה החוק שהארנונה תחול על הרשויות המקומיות וגם על הממשלה.

פעולה החוקתית תהיה יותר קלה כלפי המקרקעים. הקושי יהיה בהערכת הציוד המכונות והמלאי. יש לכלול את המלאי החקלאי, את היבול שנמצא על השדה והיבול שהורד מהשדה, כי הפצויים יהיו שונים לבעל היבול בשדה ובמחסן. אם אפשר יהיה להוציא את הרכוש הקטן מהארנונה תהיה זו הקלה לפעולה האדמיניסטרטיבית. ממליץ על כך.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

שואל את האוצר מה מצויק לגבות לשם הטבת נזקי מלחמה 3 מליון, ולהוציא רק 2 מליון ארבע מאות אלף, ולהשתמש ב-600.000 הנותרים לשם אידוון החקציב.

א.מ. גניחובסקי:
=====

שואל את היו"ר ואם האוצר אם אפשר היה לדחות את הארנונה לאחר התקציב. מציע לדחות. שואל מי יהיה ממונה על מס זה, ובאיזה משרד זה נכלל.

שואל אם מה שכתוב כולל הכל, ואם המשק החקלאי נכלל או לא.

א. אפרתי:
=====

שואל מה עם אניות. שמע שיש כחצי מליון ל"י.

י. רוקח:
=====

שואל אם אחוז אחד בשנה אחת יכניס 3 מליון. מציע לחלק את המס למספר שנים, ^{וע"י} ~~בשלב זה כדובן~~ להקטין אותו.

מ. בן-עמי:
=====

הרעיון בחוק הוא שאלה אשר סבלו במלחמה יותר מאחרים, לא ~~בשלב~~ ~~בשלב~~ לא חתיה עליהם מעמסה גדולה יותר מאלה אשר לא סבלו. אלה אשר לא נפגעו במלחמה ואשר יש להם רכוש, חייבים לעזור לאלה שרכושם נפגע ושסבלו במקרה יותר. המטרה היא להרחיב את הבסיס בכדי להקטין את העומס. יש הכרח בזה שמקומה אשר סבלו ביותר, כגון ישובי ספר,

ד. הורביץ:
=====

ירושלים וכו', יקבלו פצויים ידועים על חשבון הכלל.

חלק מן התושבים בטחו את עצמם בבטוח הדדי מתוך פניית הישוב אלינו. אלה שלא נרשמו, נמצאים במצב של הפליה לרעה.

אשר לשאלת ההפרש, קובע שההפרש מוצדק ע"י כך שישנן פעולות אשר לא נכללו בתור נזקי מלחמה, אולם הן שייכות לנזקי מלחמה, וקשורות בשיקום. אשר לקרן ההדדית, אינו יודע מה מצב הקופה, אולם סבור שהסכומים העומדים ברשותה אינם יכולים למלא אפילו חלק מן הדרישה כיום. הבטוח הזה ההדדי, נמצא בהתחייבויות כבדות כלפי מוסדות משקיים, בחים ועוד, אשר סבלו מנזקים. הפרוצס של החסול לוקח זמן, ויישאר גרעון גדול לכיסוי הנזקים. קובע כי אי אפשר לדחות את ההחלטה בחוץ זה לאחר התקציב, כי העניין דוחק מאד.

מסופק אם 9 מליון ל"י יכסו את נזקי המלחמה, ומעריך את הסכום ביותר כ-10 מליון. האוצר יקבל על עצמו את ניהול הקרן ההדדית, וימשיך בפעולותיה.

ד"ר ברגמן:
=====

המס אשר הוטל לפני קרוב לשנה מרצון חפשי, נחקבל כרצון אצל רוב בעלי הרכוש, כי במדת מה הוא הקל על המעמסה. הבטוח היה לפי חלקים שונים. בכמה קופות חסר כסף, למשל בחקלאות ובניינים. לעומת זאת ישנם עודפים קטנים בכמה מקומות, וזה ייזקף כנראה לחשבון נזקי ארנונה לא מובן ענין מס הקרקעות, כי מבטיחים ערכים היכולים לסבול, ולא קרקעות, כי הקרקע אינה סובלת מהפצצה למשל. אי אפשר להסיל את המס פעמיים, פעם על היבול מהקרקע ופעם על הקרקע עצמה. לאמתו של דבר אין המס הזה צודק, כי יכל להיות משק ששוויו גדול יותר והכנסותיו קטנות, ויכול להיות משק באותו גודל או אפילו יותר קטן שמכניס יותר. היחידה של אלף לירות

א. אפרחיים:
=====

מבין אח הסכום הזה אם מבטיחים רק פרות או עופות, אולם אינו מבין אח הסכום אם מבטיחים את כל הרכוש.

פ. נפתלי:
=====

חוזר על הצעתו לא לדון על חוק זה בקשר עם החקציב. אינו מציע לעשות זאת כמו באנגליה, ~~אלא~~ ולדחות את השבר לעוד מספר שנים, אולם אפשר בהחל לדחות את הענין לעוד חדשיים. החוק המנוסח עוד ל נמצא בידי הועדה.

א. מ. גניחובסקי:
=====

חומך בהצעה ~~ש~~ נפתלי. מציע להוציא מן החקציב את כל מה שקשור בארנונה, גם בהכנסות וגם בהוצאות. עומדים בחודש הבא בפני הכרעות מדיניות חשובות. עצם הדבר הזה מחליש את החביעה לפיצויים שיכולה להיות לנו. מבין את הדחיפות, אולם יש להחשב גם בגורמים שהזכיר. מציע להוריד את הדיון מעל הפרק לעת עת ממוקים מדינניים.

י. רוקח:
=====

מציע לדחות את הדיון במס זה. אינו רואה כל חועלה לדון בו בעת.

ד"ר א. גרנות:
=====

לא יזכר אם יוחלט לדחות. שאל את שר האוצר בזמנו אם זה מס בטוח או הסואה למס. סבור שזה מס.

ד. הורביץ:
=====

מציע לקיים הצבעה בענין הדחייה בישיבה הבאה בנוכחות שר האוצר, בכדי ששר האוצר יוכל להביע את דעתו.

ד"ר א. גרנות:
=====

מביע את המשאלה, ~~ש~~ שיעשה חשוב של ההוצאה בדברים אלה.

מ. בן אליעזר:
=====

מבקש לקבל פרום על הנזקים, כי שמע שד"ר ברגמן העריך אותם בעשרה מליון ל"י. מר בן עמי, וד"ר גרנות הצטרפו לבקשה.

ד"ר בדר:
=====

חוזר על בקשתו לקבל אינפורמציה בקשר לרכוש הנמוש, כי הוא נחוץ לו לשם החלטה על מס זה.

אם סכומים אלה יכנסו לחקציב.

מקבל חשובה שלאחר החקציב, בסוף אוגוסט, יהיה פנאי לדון בזה.

י. רוקח:
=====

מבקש שזה ייעשה לפני הפגרה. דנים גם על הצעת חוק בקשר עם שנוי חוקת הכבוס הנסווש. מבקש שהברי הועדה יוכלו לראות אותה.

היו ר. ד. צ. פנקס:
=====

מסכים שהועדה תראה את הצעת החוק, אשר היא בודאי בעבוד באוצר לעת עתה.

בן אליעזר:
=====

שואל אם, ומתי, הוכל הועדה לקבל את הצעה ~~היא~~ החוק בקשר עם ערוד ההון. מבקש לקבל אינפורמציה על המו"מ ~~א~~ הפיננסי עם נציגי בריטניה.

ד. הורביץ:
=====

על שאלת ערוד ההון ישנה הצעה, וזה נמצא בעבוד אצל היועץ המשפטי. זה יפורסם בטיוטא בעוד מספר שבועות. באופן סכני אי אפשר להביא את ההצעה להצבעה לפני הפגרה. ביחס למו"מ עם אנגליה, ימסר ד"ח במספר ועדות אחרות. אפשר לראות את הפרטיכל, או לכנס ישיבה משוחפת עם עוד ועדה.

בן עמי:
=====

שואל מה יהיה המנגנון לענין הארגונה.

מקבל הבטחה מד"ר ברגמן, שימסר לו הערכה.

י. רוקח:
=====

שר האוצר נתבקש למסר אינפורמציה על ~~א~~ המולק עם הפרדסנים בנוגע לפרמיה, והבטיח לענות

מאחר / ששאלת-השאלה עמדה על סדר היום של

ישיבת הממשלה. מבקש לדעת אם יש החלטה בקשר לכן

שר האוצר הבטיח ~~א~~ שבישיבת הממשלה ידונו על

המשכת ייצור של נעליים ורהיטים "לכל". מה

הוחלט בענין זה?

ד. הורביץ:
=====

אינו יכול לענות על שאלוח אלה בעצמו. מציע

למר י. רוקח לשאל את שר האוצר בעצמו בישיבת

אחה"צ.